

[Holm Tved.]

opgave at yde erstatning for påførte tab og at stå for genopbygningen af de skader, en krig eller krigshandlinger kan forårsage på fast ejendom, i det tempo og i det omfang, staten finder det formålstjenligt og har mulighed for at gennemføre det, ja, så hænger det naturligvis sammen med vurderingen af flere muligheder. Vi tror ikke på, at forsikringsordninger som den foreslåede kan slå til eller indfri de forventninger, de forsikrede med god ret må stille til erstatningsmulighederne. Vi mener, at lovgivningsmagten ved denne form for krigsforsikring giver befolkningen en tryghedsfølelse, som ikke — eller i alle tilfælde i meget, meget ringe omfang — eksisterer.

Sådan som forslaget på det foreliggende grundlag er udformet, forudsætter det jo, at eventuelle krigsskader bliver af meget beskeden omfang, vel nærmest af samme karakter og i alle tilfælde ikke større end dem, man kendte herhjemme fra sidste krig; det tager ikke højde for krigsskader i et omfang, som man kender dem og har set dem andre steder. Kommer vi ud for en ny krig, selv om den også kun bliver ført med konventionelle våben, så tror jeg ikke på, at vi vil undgå skader af et ganske andet omfang end dem, vi kendte under sidste krig. Og gør vi det, kommer vi ud for noget sådant, må enhver nok erkende, at krigsskadesforsikring som den her foreslåede slet ikke slår til og ingen mulighed har for at dække ret meget.

En anden væsentlig årsag til, at vi mener, det bør være en samfundsopgave at påtage sig genopbygningen af fast ejendom, er, at man herved kommer til at stå over for problemer, der må tages hensyn til, og som er samfundsbestemte; og hvor den ordning, forslaget indebærer, kan komme på tværs af en ønskelig udvikling efter krigen. Efter sidste krig har vi jo rundt om set, at gader, bydele, ja, hele byer efter krigsskader og genopbygning helt har ændret karakter, hvor en hensigtsmæssig planlægning har gjort tidligere industri kvarterer til boligkvarterer, hvor nye færdselsårer, parkeringspladser, friarealer, handelscentre osv. er indgået i en samlet genopbygningsplan. Noget sådant er altså ikke ukendt, men, når eller hvis skaden skulle ske, både fornuftigt og rigtigt. Jeg frygter, at man med den foreslåede lov kan

komme ind i en problematik, hvor det private eller halvprivate forsikringsprincip, der jo forudsætter en anden form for genopbygning af krigsskadet privatejendom end den, der må tage rent samfundsmæssige hensyn, kan komme i konflikt med de samfundsinteresser, der ofte, og specielt i dette tilfælde, må gå forud for de private.

Endelig er det også et stort spørgsmål, hvis en krigssituation skulle opstå, om det kan siges, at det er noget, borgerne rent privat har nogen indflydelse på. Hvis borgerne ikke har det, kan man så sige, at de alligevel og igennem en lovgivning skal sikre sig imod følgerne af sådanne krigsskader, og kan man forlange det, når denne udvej, som man altså viser her fra lovgivningsmagts side, ikke giver den sikring, der kunne forventes, og derved skaber en problematik, som jeg før har nævnt?

Krigen, eller jeg vil foretrække at kalde det forsvaret i tilfælde af en krig, er en samfundsopgave, som alle efter evne må være med til at bære omkostningerne, ulemperne og farerne ved. Må genopbygningen efter en sådan katastrofe da ikke i samme grad betragtes som en samfundsopgave, hvor alle også må yde efter evne? Det er disse synspunkter, vi har lagt til grund for vor indstilling i den mindretalsudtalelse, vi sammen med SF har afgivet i betænkningen over forslag til lov om krigsforsikring, hvori vi giver udtryk for vor opfattelse. Vi anerkender i denne udtalelse, at lovforslaget med de ændringer, det nu har fået, er blevet bedre, og disse ændringer kan vi naturligvis stemme for, men vi må stemme imod forslaget ved den endelige behandling, dersom det fremkommer i uændret skikkelse.

Vi opfordrer handelsministeren til at fremsætte nyt forslag hvilende på skattesystemet. Denne opfordring er tiltrådt af SF's repræsentant i udvalget. Vi håber, denne opfordring vil blive taget op. Der var jo ved første behandling ret megen sympati for tanken hos flere af ordførerne, og handelsministeren har jo selv erkendt og klart sagt, at bliver der tale om omfattende skader, svigter forsikringsvejen, medens forsikringsvejen ved skader af mindre omfang antagelig er den rigtige at gå. Handelsministeren har altså her i forvejen taget meget stærkt forbehold over for det forslag, han selv har fremsat. Handelsministeren